

Spoštovani prijatelji, članice in člani KD "Međimurje"!

Vabimo vas na prireditev "2. međimursko proščeje v Veleju"!

Kje bo ta prireditev? Na istemu mestu kot lani, na "placu" nasproti Mercatorjevega Supermarketa Tržnica na Kidričevi cesti! Kdaj bo ta prireditev? V soboto, 14. junija 2014. Prilagamo slikico prizorišča, da nas nebi iskali pri Novi tržnici v centru mesta!

V rahlo spodbudo, par slikic s "1.međimurskega proščeja v Veleju"!

Udruga "PJESMA"

Naša dekleta, naš kinč...

Zvesti prijatelji društva

FS "Koleda"

Naši plesalci in tamburaši

Posebni gosti

Dani praznika - Uskrs, Vaskrs, Vuzem

Uskrs ili Vaskrs je najveći i najvažniji kršćanski praznik. Njime kršćani slave jednu od centralnih dogmi vjere, Isusovo uskrsnuće.

Na našim prostorima je Uskrs naziv za ovaj praznik kod rimokatolika, dok ga pravoslavni vjernici nazivaju Vaskrs.

Uskrs pada u nedjelju, međutim praznik traje duže, jer pripreme i obilježavanje Uskrsa počinju još u četvrtak uvečer večernjom misom.

Pripreme za Uskrs i u zapadnom i u istočnom kršćanstvu počinju korizmom. Nakon završetka korizme dolazi Cvjetnica (Velika sedmica), koja uključuje Veliki četvrtak, petak i subotu prije uskrsnje nedelje, što čini sveto trodnevlje.

Prema Kršćanskom vjerovanju Isus Krist je osuđen u četvrtak, razapet na krstu u petak, a u nedjelju je uskrsnuo. Na Veliki četvrtak nema dnevnih misa, nego jedna večernja misa. Ta večernja misa u četvrtak vuče korijenje još od jevrejskog načina računanja praznika, kod kojih su se veliki praznici počinjali slaviti večer ranije. Potom slijedi Veliki petak, a onda Velika subota koja prolazi u šutnji crkve, da bi uvečer uslijedilo Uskrsnje bdijenje. Simbol Uskrsa je jaje, koje predstavlja rađanje.

Etimologija

Uskrs je nastao od riječi uskrsnuti koja vuče korijene iz staroslavenskog u kojem je glagol *krъsnъti* značio rasti i razvijati se. Prefiksom *uz* - dobiven je praoblik od

kojeg se razvio današnji glagol.

Drugi naziv, *Pasha*, češći je u drugim historijskim konotacijama. Hebrejska riječ *pasah* značila je prolaz (prolaz Jevreja kroz pustinju nakon 40 godina) preuzeta je u grč. Πάσχα.

Naziv *Vazam* osim Uskrsa obuhvata cijelo sveto trodnevlje - Veliki petak, Veliku subotu i Uskrs, ali često se sinegдохизира samo na nedjelju - Uskrs. Neki (Petar Skok) povezuju ga s riječju *uzeti* (stsl. *vъzъti* < *uz* + *imati*), odnosno period suprotan Mesopustu kada se opet počinje uzimati meso. Drugi ga povezuju tako da su Ćirilo i Metodije slavenizirali grčku riječ *Pasha* (*p* > *v*, ozvučivanje *s* > *z*) te je tako dobivena riječ *Vazam*.

Germanski nazivi - engl. *Easter* i njem. *Ostern* vuku etimologiju od imena saskonske božice *Eostre* koja je bila slavljena za vrijeme proljetne ravnodnevne.

Računanje

Uskrs se slavi u nedjelju koja slijedi nakon prvog punog mjeseca poslije proljetne ravnodnevne. Zbog toga Uskrs može biti na bilo koji datum između 21. marta i 25. aprila (razlika između vremena obilježavanja Uskrsa i Vaskrsa je zbog toga što Katolici koriste Gregorijanski kalendar, a neki pravoslavci Julijanski kalendar). Novi kalendar - Gregorijanski kalendar i novu formulu koristi samo Finska pravoslavna Crkva.

Međimurci, rock & film

Kulturno društvo Međimurje vsako, leto v mesecu februarju, v sklopu meseca kulture, organizira za svoje člane in širše občinstvo, zanimiva predavanja, ali pa predstavlja kakšne druge kulturne dogodke. Prostor Knjižnice Velenje in čas, ki je bil predviden za začetek predavanja v torek, 25. 2. ob 19:19 uri že samo po sebi predstavlja nenavadnost, saj so se predstavili mladi Međimurci druge in tretje generacije. Treba je povedati, da v Velenju živi približno 450 do 500 prebivalcev, ki so po rodu iz Međimurja. Ti so prišli v Velenje kod gradbeni delavci pri gradnji Velenja ali rudarji iz takrat zaprtega rudnika v Murskem Središču. Sredi devetdesetih so ustanovili svoje kulturno društvo, ki ima nalogo negovati in prenašati kulturne vrednote rodnega Međimurja.

Tako imajo danes v več sekcijah aktivnih preko 105 članov kateri so vključeni v folklorno sekcijo, tamburaško sekcijo, sekcijo međimurskih žena kulinarike, dramsko sekcijo in novoustanovljeno foto sekcijo.

Društvo že vrsto let sodeluje v kulturnih manifestacijah Velenja in širše po Sloveniji.

Sedaj so se predstavili Međimurci, ki so v velenjskem prostoru pustili sled v rock skupinah in v filmu.

Marsikateri obiskovalec, a zbralo se jih je preko 60, je bil presenečen, da sta oba kitarista skupine Šank

rock in Chateau, međimurca, in sicer Frenk Jurovič in Zvone Đoko Hranjec. Na svojih glasbenih instrumentih - kitarah sta izvajala rock skladbe značilne za njuno obdobje. V pripovedovanju sta odkrila marsikatero zanimivost vrhunskih bendov. Skupaj z Matjažem Ograjenškom sta izvedla znano skladbo Mlinar na Muri.

Gledalci so jo z navdušenjem pozdravili. Še bolj pa so bili presenečeni in navdušeni ob skupnem nastopu tamburašev društva in vrhunskih kitaristov na električnih kitarah.

Znani velenjski snemalec raznih dogodkov Tomo Čonkaš tudi vleče korenine iz Međimurja. Predstavil je nekatere zgodovinske posnetke Velenja in dogodke iz dela Kulturnega društva Međimurje Velenje.

Navdušenje in veliki aplavz sta poželi mladi deklici Zoja in Hana z deklamacijo međimurske pesmi v pravi kajkavščini.

Glede na pustni čas se je večer končal ob međimurski vinski kapljici in dobrotah (sladkih in slanah), ki so značilne za ta pustni čas.

Tako kot večino projektov, so tudi ta projekt podprli Mestna občina Velenje, JSKD in Presta d.o.o.

Avtor prispevka:
Matija Blagus Đurkanov

Regijsko srečanje folklornih, pevskih godčevskih skupin manjšinskih etničnih skupnosti

V lendavski gledališki in koncertni dvorani so se predstavile folklorne, pevske in godčevske skupine manjšinskih etničnih skupnosti in manjšin Slovenije. Organizatorja regijskega srečanja sta bila lendavska območna izpostava Javnega sklada za kulturne dejavnosti in Hrvaško kulturno društvo Pomurje Lendava.

Nastopajoče in obiskovalce prireditve je pozdravil lendavski župan Anton Balažek, potem pa se je najprej na odru predstavila Tamburaška skupina HKD Pomurje Lendava. Najmlajši nastopajoči so bili Otroška folklorna skupina Ciciban Srbskega kulturnega društva Maribor. Iz štajerske prestolnice so prišli še pevska skupina Makedonskega

kulturnega društva Biljana Maribor, Folklorna skupina PKUD Sveti Nikola Maribor in Ljudski ansambel Krog Maribor. Iz Hrastnika je prišla folklorna skupina Srbskega kulturnega društva Sava Hrastnik, iz Velenja pa tamburaška in folklorna skupina KD Međimurje Velenje. Srbsko kulturno društvo Novo Mesto se je predstavilo z Žensko pevsko skupino Amanet ter mladinsko in veteransko folklorno skupino. Prireditve so zaključili z nastopom Folklornega ansambla HKD Pomurje Lendava. Strokovni spremljevalec srečanja je bil Milan Glamočanin, ki bo odločil, katere skupine bodo sodelovale na državnem srečanju.

Pisna ocena – godci

PRIREDITEV:

Naslov: Regijsko srečanje folklornih, pevskih in godčevskih skupin manjšinskih etničnih skupnosti Lendava

Kraj in datum: Lendava, 29.3.2014

STROKOVNI SPREMLJEVALEC:

Ime in priimek: Milan Glamočanin

Drugo

7 - članski tamburaški sestav z vokalnim solistom je predstavil eno pesem in tri glasbene priredbe. Pri pesmi je bil fascinantna interpretacija pesmi, kjer so se tako godci kot tudi vokalist prepustili ambientu pesmi in jo naredili zelo zanimivo. Vokalist avtoritaren pri izvedbi, zelo kvaliteten izvajalec. Pri glasbenih priredbah je v toku sam izvedbe prihajalo do rahlih odstopanj, sploh berda in kitarist sta v momentih bila »falš«, obenem izjemne pohvale za solista na tamburi (2 z leve). Na splošno je skupina pustila izjemno dober vtis, bilo jih je užitek poslušati. Tudi lepo oblečeni in uniformirani.

Kraj in datum: 29.3.2014

Podpis:

*Vsaka viža je vrednotena posebej, celoten vtis pa daje seštevek točk pri vsaki od njih. Pri tem doseženo število 10 točk pomeni odlično/izvrstno doseženo število 4 točke ali manj pa slabo.

Tudi naši folklorna in tamburaška skupina sta se udeležili tega srečanja. Lep sobotni dan je že vnaprej nakazal da bomo tudi letošnje leto, tako kot lansko leto, dobro odplesali in odigrali svoj nastop.

Neva je zadnje dni pred nastopom "izpilila" še zadnje pomembne detajle plesa in mirne duše pustila Mladenu Šoparu, da izpelje nastop brez njene prisotnosti.

Tudi Gorazd je s tamburaši "naštudiral" dve skladbi, eno instrumentalno in eno vokalno.

Leon je tokrat zelo samozavestno osvojil gledalce, a kaj je še bolj pomembno, samega selektorja srečanja, gospoda Milana Glamočanina.

Dobrim nastopom je sledila tudi dobra ocena za nastopa obeh skupin: folklorna skupina je prejela oceno 8,4 in tamburaška skupina je prejela oceno 9,5. Še lepše se sliši pisna ocena in sicer za folklo-

Pisna ocena

PRIREDITEV:

Naslov: Regijsko srečanje folklornih, pevskih in godčevskih skupin manjšinskih etničnih skupnosti

Lendava

Kraj in datum: Lendava, 29.3.2014

PROGRAM:

Ime skupine: KD Međimurje, Velenje

Vodja skupine: Neva Trampuš

Skupina zasluži državni nivo, ni pa še izbrana. Izbor sledi po poteku vseh regijskih srečanj.

TOČKOVNO VREDNOTENJE*

Izbor plesov in plesna priredba	6 7 8 9 10
Plesna izvedba	6 7 8 9 10
Pevski program	6 7 8 9 10
Inštrumentalnoglasbeni program	6 7 8 9 10
Rekviziti in odrska igra	6 7 8 9 10
Kostumska podoba	6 7 8 9 10
POVPREČNA OCENA	8,4

Kraj in datum: 29.3.2014

Podpis:

*Navedene in vrednotene so različne prvine prikazanega programa, skupno vrednost pa daje **povprečje** vseh vrednotenih prvir program niso vključene vse navedene prvine, to nikakor ne zniža celotnega povprečja.)

ro: "narodna noša ustreza prikazanem področju...zelo lepo uplesana skupina, plesni obrazci točni...pohvala za plesalki in pevki Zdenko in Mileno...skupina zasluži državni nivo..."

Oziroma za tamburaše ..."godci in solist so se prepustili ambientu pesmi in jo naredili zelo zanimivo. Vokalist avtoritativen pri izvedbi, zelo kvaliteten izvajalec...izjemne pohvale za solista na tamburi (Drkec). Na splošno je skupina pustila

izjemno dober vtis, bilo jih je užitek poslušati."

Treba je reči da je tokrat Leon odpel "Rožica sam bila".

Veselj u na skupni večerji ni bilo konca (glej povzetke ocenitev!).

**Zapisal in bil tam:
Matija Blagus Đurkanov**

Vse čestitke našim dekletom in fantom!

Podobe naive v Šentjurju

V Šentjurski Galeriji Zgornji trg so v nekaj letih njenega delovanja gostili okoli 30 razstav. Tokrat si lahko obiskovalci ogledajo prvo mednarodno razstavo, ki je posvečena hlebinski šoli naivnega slikarstva hrvaških slikarjev Josipa Generalića (1935 – 2004), njegovega učenca Zlatka Kolareka, ter stoti obletnici rojstva Ivana Generalića (1914 – 1992). Josip Generalić je po sosednji državi eden bolj priznanih slikarjev in grafikov, njegova dela pa prištevajo tudi v klasiko naivnega slikarstva. Slikar je že deset let pokojen, svoja dela pa je razstavljal na več kot 280 samostojnih razstavah in več kot 1000 skupnih. Nekdanji hrvaški predsednik dr. Franjo Tuđman pa mu je za njegovo likovno in humanitarno delo podelil Red Danice hrvatske s podobo Marka Marulića. Razstavo so odprli z glasbenim uvodom tamburaške skupine KD Međimurje iz Velenja. Kulturni dogodek v Šentjurju je pritegnil veliko zanimanje javnosti in medijev, razstavo pa so obiskali tudi člani družine Generalić, Ivanova soproga Marjana Generalić, vdova Josipa Generalića Mirjana Lujčić, načelnica občine Hlebine ga. Božica

Trnski ter pooblaščenica ministrice hrvaškega veleposlaništva v Sloveniji ga. Romana Famulić-Bušić. Zbrane je pozdravil tudi šentjurski župan mag. Marko Diaci: "Treba je ohranjati svoja stališča in načela ter biti ponosen na svojo kulturo v širši skupnosti evropske družine."

Spregovorila je tudi predstavница hrvaškega veleposlaništva ga. Romana Framulić-Bušićeva, ki je izpostavila zelo dobro sodelovanje med Hrvaško in Slovenijo, sploh pa na področju kulture. To sodelovanje pa se bo še okrepilo sedaj, ko je Hrvaška stopila v EU. Strokovni uvod v razstavo pa je podal g. Mario Berdič.

Zlatko Kolarek, ki živi in ustvarja v Hlebinah, slika pod močnim vplivom Ivana in Josipa Generalića, večinoma slika olja na steklo in platno, ustvarja akvarele, skice s svinčnikom in tušem ter akvarelira svoje grafike. V domači galeriji je zmeraj na ogled kakšnih 50 njegovih del. Do sedaj je sodeloval na okoli 300 skupnih razstavah doma in v tujini, imel je 20 samostojnih razstav, pogosto sodeluje na likovnih kolonijah v dobrodelne in humanitarne namene.

Vir: www.kozjansko.info, pripravil VŠ

Častni gostje

Gradonačelnica in župan

Otvoritev

G. Mario Berdič in g. Zlatko Kolarek

Obisk pri HKDM v Ljubljani ob Materinskem dnevu

KD "Međimurje" se je odzvalo na povabilo Hrvatskega kulturnega društva Međimurje iz Ljubljane ter se 22. marca udeležilo njihove proslave Materinskega dneva.

V Kulturnem domu v Črnučah pri Ljubljani ljubljansko društvo organizira tovrstne proslave vsako leto.

Naše društvo je sodelovalo v programu z nastopom tamburaške sekcije, folklore in nastopa solista Leona Ivanoviča ter recitatorke Zoje Skubic.

Folklorna skupina je nastopala z spletom "Međimurski lepi dečki" in ga zelo kvalitetno odplesala. Ta splet je Neva predvidela za nastop na Srečanju etničnih skupin v Lendavi.

Tudi tokrat so tamburaši pokazali kako dobro obvladajo svoje instrumente, ko so pri izvajanju

skladbe "Kad u noći..." obnemeli dvorano.

Mala Zoja je z recitacijo "Da bi se zrušile te Legradske gore" marsikaterega Međimurca v dvorani spomnila na lepi međimurski kraj.

Leon Ivanovič je s "Vehni, vehni fijolica" dodobra "stisnil" srca obiskovalcev v dvorani.

Treba je pripomniti, da sta tudi tokrat Neva in Gorazd dobro pripravila nastopajoče.

Po nastopih je sledilo druženje, "domjenak", vseh nastopajočih in obiskovalcev prireditve.

V dopoldanskem času so nas gostitelji popeljali po stari Ljubljani in nam razkazali tudi Ljubljanski grad.

**Bil tam in užival ob nastopu naših:
Matija Blagus Đurkanov**

Pozdrav gostitelju in slavnostni trenutek...

Naši tamburaši in folkloristi med nastopom

Proslava 8.marca v Zavodnjah

Kulturno društvo Zavodnje nad Šoštanjem nas je povabilo na proslavo 8. marca, Mednarodnega dneva žena.

Naša folklorna in tamburaška skupina sta nastopali v sklopu programa ki so ga pripravili domačini. Z našim spletom međimurskih plesov in vokalnim nastopom smo bili del zelo lepega programa.

Domačini so z našim nastopom bili izjemno zadovoljni in so izrazili željo za še kakšnim srečanjem.

Po nastopu je sledilo skupno druženje v Domu krajanov. Posebej smo bili veseli pohval naših članov društva iz tega kraja.

Naš "Lena" - Leonard Ivanović se predstavi

Kdaj in zakaj si prišel v Velenje?

To je bilo edino vprašanje, ki sem ga postavila g. Leonardu Ivanoviću znancu in prijatelju, dolgoletnemu članu in pevcu v KD "Međimurje" Velenje. Nadaljnja vprašanja niso bila potrebna, sedela sva, kramljala in jaz si še predstavljala nisem, da bova začele davnega leta 1959. Oče ga je takrat pri njegovih šestnajstih letih, pripeljal v Velenje v podjetje Gradis učiti se za zidarja. Takrat so učenci pol leta delali na gradbišču a drugo polovico so se učili v šoli. Njegovo prvo delovno mesto je bilo na gradbišču pri gradnji prve velenjske stolpnice. Na tiste čase mladosti ga spominja Gradisov samski dom, časi lakote, saj so bili mladi, hrane pa ni bilo veliko, številni sostanovalci v domu, ki so še sedaj njegovi znanci in prijatelji ter mnoge vragolije, ki so si jih mladi takrat privoščili.

Lena po končanem šolanju ni dolgo ostal v Velenju. Že takrat so v gradbeništvu bili slabi časi in nizke plače tako, da si je mlad fant, kaj kmalu zaželel večjega zaslužka in boljše delovne pogoje.

Odšel je za 2 leti v Avstrijo in nato je še do leta 1968 delal v samostojni skupini zidarjev v svojem rojstnem kraju v Međimurju. A splet okoliščin je bil tak, da je ga je pripeljal v službo v velenjsko podjetje Vegrad in to direktno na gradbišče v Karlovac. Od takrat so njegova delovna mesta bila

povsod po gradbiščih, kjer ga je Vegrad potreboval, kot zidarskega skupinovodjo. Njegov najboljši spomin sega v leto 1970 na gradbišče v Zagrebu pri gradnji Hotela Beograd. Tam je namreč srečal Olgico, svojo življenjsko prijateljico in ženo a pozneje mamico njihovi Aleksandri.

Leta gradbišč in težka mladost sta ga 1982 leta, kot invalida tretje kategorije iz gradbišč pripeljala v Vegradovo skladišče, kjer po šestih mesecih šolanja in nekaj letih dela v skladišču prevzame njegovo vodenje. Tu je Lena od svojih bivših sodelavcev, ki so hodili po material zvedel za vsa dogajanja na gradbiščih in okoli njih, bil je s vsem na tekočem. Časi so šli naprej in Lena se je srečal z računalnikom, kateremu se je uprl, branil se ga in bal, a nato ni mogel niti zamisliti svojega dela brez njegove pomoči. Tako se ga je nagledal in naveli-

čal, da ga sedaj skoraj ne uporablja. V skladišču je ostal do leta 1996, ko je po pridobitvi invalidnosti druge kategorije začel delati na 4 ure. Do svoje upokojitve je imel opravke s vso uradno in zaupno pošto, ki jo je iz Vegrada in obratno bilo potrebno dostaviti bankam, sodišču, zunanjim enotam, Upravni enoti, Zavodu za zaposlovanje in še in še...

Lena je bil tudi športnik. Vse dokler mu je zdravje to dopuščalo je igral nogomet ter pozneje kegljal. Vrsto let se je z Vegradovo kegljaško skupino udeleževal Gradbenih športnih iger in bil med boljšimi.

Težave z zdravjem in želja po umiku v mir in tišino sta Lena in Olgico spodbudili h gradnji vikenda. Postavila sta ga, z veliko pomoči prijateljev in lastnim delom, v gozdu, na hribu nad Mislinjo. Od zgodnje pomladi do pozne jeseni sedaj tam iz leta v leto uživata lepoto narave in mir, odmaknjena od mestnega vrveža a istočasno tako blizu, da sta v nekaj minutah zopet lahko v njem.

On ni bil samo dober in prizadeven delavec, mož in oče, prijatelj in športnik, njemu je v zibelko že davnega leta 1943 v rodnem Goričanu, bila položena še ljubezen do glasbe in petja. Posluh je podedoval po svojem očetu. Vrsto let je pel svoji družinici, prijateljem, ob delu, na gradbišču in ob druženju. Prepeval je pesmi svoje mladosti, pesmi jugoslovanskih narodov in seveda otožne pesmi svojega Međimurskega otroštva. Še sanjalo se mu ni da bo nekoč pel pred publiko. Danes Lena poje pred mikrofonom ob spremljavi tamburaške skupine KD "Međimurje" Velenje za društvo, gledalce in sebi v veselje.

Začelo se je na ustanovni skupščini KDM Velenje 1997 leta v jedilnici TE v Šoštanju, ko so gostujoči glasbeniki iz Preloga povabili Lena, da zapoje ob njihovi spremljavi. S tresočim se in nesigurnim glasom je zapel "Na Ivanje je Gorčani

proščenje".

Od takrat je minilo kar nekaj let do ustanovitve tamburaške skupine v KDM in da so se le ti, naučili igrati, a Lena z njimi peti, saj so vsi amaterji in ljubitelji glasbe.

Od leta 2007 je Lena s tamburaško skupino KDM začel tudi nastopati. To so bili nastopi za druženja, nastopi na srečanjih etničnih skupin v Izoli, Sežani, Saboru hrvaške kulture v Lendavi in Mariboru, smotra folklore, v oddaji "Lijepom našom" posnetoj v Mariboru, na prireditvah na tržnici, ob otvoritvah likovnih razstav, kulturnih prireditvah v Velenju, ob srečanjih s kulturnimi društvi v Nedelišču, Ljubljani v Sumartinu na Madžarskem na međimurskem proščenju v Velenju in lahko bi še naštevali, a naj vam nekaj povedo tudi fotografije. V začetku je bilo veliko treme, tresočega glasu in nerodnosti, a s časoma je Lena postal vse bolj zaverovan v sebe in svoj glas. Lena poje z dušo in srcem, saj ljudske pesmi poješ lahko le tako.

Da je to res, povedo tudi ocene, ki so skozi vrsto let prepevanja vse višje in vse bolj potrjujejo, da njegova prizadevanja niso zaman, da se svojih nastopov ne samo veseli, jemlje jih resno. Njegov repertoar je vse bolj raznolik in bogat, kot je bogata ljudska pesem. A tudi na svoje korenine ni pozabil, s posebno mehkobo poje međimursko ljudsko pesem, kateri se preda in v njej uživa. Čeprav se je od svojega rojstnega kraja poslovil, si še vedno želi zapeti svojim rojakom v domačem Goričanu. Mi vsi skupaj pa si lahko samo želimo, da bi pel še vrsto let in da bi se mu uresničile prav vse želje.

Velenje, aprila 2014

Za KDM: Marija Kemec

Prejšnja stran: nekoč in sedaj,

zgoraj: skoraj danes...

Nekoč "Naša deca": Kristijan Tkalec

Leta se ne spomnim prav natančno, lokacije se spomnim: Restavracija družbene prehrane TEŠ. Priložnost: ena od prvih, takrat legendarna "Međimurska noć", dogodek za katerega smo se vsi pripravljali, od ene "Međimurske noći" do naslednje... Res je, tamburaške skupine nismo imeli, folklore tudi ne, imeli smo veliko elana in poguma: sami smo pisali scenarije, sami pripravljali scenografijo, sami odigrali vse vloge v kratkih in manj kratkih igrach... Gostovali so nam muzikanti iz Međimurja, žur je trajal do jutranjih ur. Malo sem sentimentalen, v bistvu pa zelo vesel, ker bi vam rad predstavil enega člana iz dramske sekcije "Naša deca" (tudi to smo imeli in bili na njo tako ponosni!), takrat majhnega in zvedavega fantiča Tkalec Kristijana.

Bil je najmlajši član prve dramske sekcije KDM Velenje "Naša deca". Igri je bilo ime "Ruže z maminoga bloka" in Kristijan je z izbranimi besedami opisoval, kako so pri njih doma potekale koline. Na priloženih slikah primerjajte, v kaj je zrasel mali Kristijan!

Bil je aktiven član sekcije, dokler je bil v osnovni šoli in gimnaziji, oziroma dokler je bil v Velenju. V študijskih letih, ki jih je preživel v Ljubljani in Španiji, pa ni bilo več časa za KDM oziroma lokacije so bile preveč oddaljene.

In sedaj vzrok za to pisanje: lani je Kristijan diplomiral na Univerzi Ljubljana, Biotehniška fakulteta, študij oziroma smer Biotehnologija, tako, da ima naziv univerzitetni diplomirani biotehnolog. Še vedno živi v Ljubljani, kjer tudi trenutno dela na svojem področju.

Iskrene čestitke na uspešno pridobljenem akademskem naslovu!

Nadica, hvala za izkazano pomoč v podatkih in slikah! (V.)

Še ena dobra stvar zate: fermentiran čaj SELI!

V današnjem času je zelo pomembno kako se prehranjujemo in kaj pridelati v naši okolici in zemlji.

Združiti znanje, voljo do dela na kmetiji, katera deluje po tradiciji svojih prednikov, ki so častili naravo in njene dobrine, kot svetinje. Ne uporablja se kemičnih sredstev za zatiranje nezaželenega, ali umetnih gnojil za pospeševanje zelenega bogastva na kmetiji, ki ji čar daje tudi nadmorska višina 720 m. Kmetija nima certifikata ekološkega kmetovanja, ker daje poudarek direktnemu zaupanju kupcev, brez posredovanja različnih certifikatskih agencij.

Več o naši kmetiji in pridelkih si lahko ogledate na spletni strani <http://www.seli.si/>

kombucha) ali kombuša nastane s fermentacijo čaja s pomočjo čajne gobe. Po fermentaciji čaj postane sladko-kisla probiotična tekočina z naravno prisotnostjo CO₂. Pijača SELI ni pasterizirana, zato se s staranjem spreminjajo njene lastnosti: pridobiva na blagodejnih učinkih za telo, znižuje se stopnja sladkorja in njen okus postaja vse bolj kisel. Da bi se proces staranja upočasnil, moramo pijačo hraniti v hladnem prostoru.

Zgodovinski viri navajajo, da je ta pijača na vzhodu poznana že tisočletja. Na zahod se je razširila preko Rusije. V zadnjih letih njena popularnost, predvsem v ZDA, izjemno narašča. V svoji ponudbi jo imajo nekateri veliki proizvajalci

Ponuditi nekaj posebnega, dobrega in sprejemljivega za potrošnike, je glavno naše vodilo: "Še ena dobra stvar zate!" Ni lahko ponuditi nekaj dobrega v času preobilja dobrin zato se trudimo, da bi naši izdelki za vas imeli posebno lastnost po kateri bi jih prepoznali.

Pijača znana tudi pod imenom kombuča (ang.

pijač. Postaja tudi pijača hotelske in wellness ponudbe.

Velja za eno od skrivnostnih eliksirjih pijač, ki ji predpisujejo mnoge zdravilne učinke. Večina teh učinkov ni znanstveno potrjena, vendar zadnje raziskave dokazujejo njen pozitiven vpliv na metabolizem in imunski sistem. Potrjeno učinkuje

na zmanjševanje telesne teže in diabetične težave. Glukozne kisline v pijači naj bi razstrupljale telo. Najbolj znani uporabnik pijače je nekdanji ameriški predsednik Ronald Reagan, ki je s pomočjo te pijače uspel dokončati svoj drugi predsedniški mandat.

Kot za vse, tudi za fermentiran čaj SELI velja pravilo, zmerno in redno uživanje. Začnemo z eno steklenico na dan, ki jo lahko po želji razredčimo z vodo ali kakšno drugo tekočino. S časoma lahko povečujemo količino do pol litra in spremljamo svoje počutje. Predvsem spremljamo naše energetske počutje, kjer bomo vpliv najhitreje opazili.

Še vedno se najde čas za hobi in družnje s prijetnimi ljudmi. Tako sva se pridružila k folklorni skupini KD "Međimurje" in nekaj let sva plesala in nastopala po različnih prireditvah, ter tudi spoznavala nove prijatelje.

**Majda Jančič in
Ivan Jovan**

O Međimurju, njegovim gradovima i općinama

Općina Donji Kraljevec - selo Hodošan

Hodošan je svoje ime dobio 1232. godine kada se kao feudalni posjednik u Međimurju spominje grof Hodoš. Sredinom 14. stoljeća u vrijeme gospodstva obitelji Lacković Međimurje postaje jedinstveni feudalni posjed, te i posjed Hodošan postaje njegovim dijelom. U popisu međimurskih naselja Hodošan se spominje i 1478. godine kao Hudošan, a 1638. godine pod današnjim imenom Hodošan.

Prostor Hodošana vrlo je bogat arheološkim lokalitetima. Ti lokaliteti govore o kontinuitetu života od mlađeg željeznog doba do ranog srednjeg vijeka.

Godine 1672. na teritoriju Hodošana bilo je čak 34 posjednika kojima su Zrinski podijelili zemlju kao naknadu za vojničku službu. Hodošan je bio dio vojvodata, vojne upravne jedinice, sa sjedištem u Goričanu. Vojvodati su bile posebne upravne jedinice u sastavu Legradske kapetanije, a organizirane su za borbu protiv Turaka koji su imali sjedište u današnjoj Nagykanizsi. Ti su vojnici - slobodnjaci dobili po 1/4 selišta, dakle oko 8 jutara oranica i livada kao naknadu za svoju vojničku službu. Kao naknadu za uživanje zemlje na poziv feudalnog gospodara morali su kao pješaci posve vojnički opremljeni krenuti u rat. Zanimljivo je da u Hodošanu živi 29 vojnika-seljaka koji služe kao pješaci. U Hodošanu nije bilo mnogo plemstva. U 17. stoljeću spominje se obitelj Milley (Milej) koja je držala posjed veličine oko 3 selišta, te je bila obvezna davati dva konjanika kada je

kralj pozvao podanike u rat. Početkom 19. stoljeća Ladislav pl. Tkalčić je od Čakovečkog vlastelinstva zakupio posjed u Hodošanu. U popisima plemstva Zaladske županije njegov se sin Josip još 1845. godine spominje kao posjednik u Hodošanu.

U administrativnom smislu u vrijeme Zrinskih Hodošan je bio dio judikata sa sjedištem u Donjem Kraljevcu. Zanimljivo je da je od 1672. do 1720. dakle u vrijeme komorske uprave u Međimurju Hodošan bio u sastavu Vojvodata Goričan, a potom opet u Judikatu Donji Kraljevec.

Opisujući Hodošan mađarski etnolog i povjesničar Ferenc Gönzi (Genci) napisao je 1895. godine da je selo izgrađeno na močvarnom tlu, te da su njegovi stanovnici nekad bili vrlo bogati, ali su osiromašili zbog čestih požara koji su pogađali selo, te nakon što je 1825. godine bila zabranjena sadnja duhana.

Početkom 20. stoljeća, točnije 1900. godine mađarske su vlasti, u vrijeme najžešće mađarizacije međimurskih Hrvata, radile vrlo osebujan popis stanovništva. U njemu podanici krune sv. Stjepana nisu mogli izraziti svoju nacionalnu pripadnost, već isključivo poznavanje jezika. Svi oni koji su znali nešto mađarski tretirani su Mađarima. Hodošan je u to vrijeme imao 1590 stanovnika, 785 muškog i 805 ženskog spola. Za hrvatski jezik kao materinji jezik izjasnilo se 1549, za mađarski 40 i njemački tek jedan stanovnik. Mađarski je jezik govorilo 503 stanovnika, a ukupno je u Hodošanu bilo 850 onih koji su

znali čitati i pisati. Po vjeri u selu je bilo 1577 rimokatolika, 1 protestant i 12 Židova. Kuća je u Hodošanu bilo 172.

Stara škola

Najviše stanovnika u svojoj povijesti Hodošan je imao 1931. godine. Tada je u Hodošanu živjelo čak 1964 stanovnika. Godine 1948. u selu je bilo 1957 stanovnika koji su živjeli u 383 domaćinstava. Popis stanovništva obavljen 1953. godine donosi podatak da je u Hodošanu tada živjelo 1805 stanovnika u 392 domaćinstava. Službeni popis stanovništva iz 1961. godine govori da je Hodošan imao 1671 stanovnika u 392 domaćinstava. Trend smanjivanja stanovnika nastavljen je i 1971. godine. Tada je Hodošan imao 1610 stanovnika i 380 domaćinstava. Popis stanovnika iz 1981. godine pokazuje da Hodošan ima 1524 stanovnika u 387 domaćinstava. Međutim, samo je

govori i činjenica da se trgovinom bavilo mnogo ljudi. U svibnju 1938. godine u Hodošanu je izašao šaljivi list »Hodošanski Klopotec«. Humo-

Hodošan danas

ristični prvijenac anonimnih autora i izdavača izašao je u svibnju, umjesto za poklade i izazvao veliku buru u selu. Odmah nakon oslobođenja od mađarske i njemačke okupacije 1945. godine organizirana je nova narodna vlast u dva privremena kotarska narodnooslobodilačka odbora, Čakovec i Prelog. NOO osnovan je i u Hodošanu.

Godine 1952. uvedena je električna struja u selo Hodošan. Akcija oko elektrifikacije vođena je kao i u drugim međimurskim mjestima. Bio je izabran Odbor za elektrifikaciju koji je anketirao domaćinstva, odredio način prikupljanja sredstava, naručio projekte, angažirao izvođače i nabavio materijal.

Ponos Hodošana - nova zgrada Osnovne škole

1343 stanovnika bilo u zemlji. Popis stanovništva prvi puta obavljen 1991. u Republici Hrvatskoj pokazao je da je u Hodošanu te godine živjelo 1463 stanovnika. Po narodnosti svi su bili Hrvati, osim 2 Makedonca, i 3 Albanca.

Hodošan je između dva svjetska rata bio veliko i važno mjesto donjeg Međimurja. Tome u prilog

Posao su uspješno obavili i 16. studenoga 1958. godine svečano je puštena u uporabu ulična električna rasvjeta.

Dobrovoljnim radom s ukupno 680 dobrovoljnih radnih sati i dobrom organizacijom posla 1963. godine uređen je park u središtu sela. Kada pak je 1965. godine selo dobilo asfalt nakon što je asfal-

tirana cesta Letenye - Čakovec, Hodošan se našao na udaru turista. Prostor oko Društvenog doma uređen je 1967. godine. Asfaltiran je prostor i staze oko Društvenog doma i postavljene su klupe. Nogometni klub "Budućnost" Hodošan osnovan je početkom kolovoza 1965. godine. Naravno, nogomet se u Hodošanu igrao mnogo prije, a svako organizirano već sredinom pedesetih godina 20. stoljeća kada je osnovan Nogometni klub "Mladost" Hodošan.

Prema tome današnji NK "Budućnost" je naslijedio uigranu i dobro vođenu momčad koja je imala čak i juniorski pogon. Zato je ta momčad i mogla odmah postizati zapažene rezultate u redovitom ligaškom natjecanju. Već 1967. godine momčad NK "Budućnost" iz Hodošana je uvjerljivo osvojila naslov prvaka nogometnog Centra Prelog.

U siječnju 1980. godine je uveden novi samodoprinos na pet godina. Uz izgradnju objekata nove škole građani su se odlučili i za izgradnju trafostanice i rekonstrukciju niskonaponske mreže, adaptaciju zgrade stare škole koja bi trebala služiti društvenim organizacijama, izgradnju mrtvačnice na groblju, te preseljenje Zadružnog doma na drugu lokaciju.

Velika akcija u selu na izgradnji vodovodne mreže vodila se krajem 1983. i početkom 1984. godine. Do 15. siječnja 1984. čak je 95 % domaćinstava izvršilo uplatu za priključke na javnu vodovodnu mrežu.

NK »Budućnost« je u srpnju 1988. godine organizirao malonogometni turnir na kojem je nastupilo čak 38 momčadi. Izgrađeno je igralište s tribinama, te se po uzoru na austrijske malonogometne turnire igralo s mantinelom.

Godine 1989. »Budućnost« je bila jesenski prvak Nogometne lige zajednice općina Varaždin sa 80% osvojenih bodova. Veliki interes za nogomet i odlični sportski rezultati omogućili su 1991. godine donošenje odluke o gradnji višenamjenskog objekta Sportskoga doma, te rekonstrukciju nogometnog igrališta i izgradnju tribina.

Mještani Hodošana u velikom su broju sudjelovali u Domovinskom ratu. Borili su se u različitim postrojbama Hrvatske vojske.

Kada je 1993. godine ustrojena Općina Donji Kraljevec Hodošan je ušao u njezin sastav. U selu je oformljen Mjesni odbor Hodošan kao organ mjesne samouprave. Veliki uspjeh u komunalnom opremanju Hodošana dogodio se 1996. godine kada je mjesto dobilo plin.

Kulinarični kotiček

Veseli kruhek

Sestavine:

- 2 žlički suhega kvasa
- 1 žlica sladkorja ali medu
- 100ml toplega mleka
- 500g namenske moke, nekaj moke za delovno površino
- 1 žlička soli
- 2 jajci, rahlo zžvrkljani
- 150 ml toplega mleka (posebej)
- 2 žlici olivnega olja
- 1/2 žličke kisa ali limoninega soka
- nekoliko stopljenega in ohlajenega masla

Premaz:

- 1 rumenjak
- 2 žlici mleka

Priprava:

-Kvas in sladkor raztopimo v 100 ml toplega mleka, pokrijemo in pustimo, da na toplem vzhaja 10 minut.
-V skledo presejemo moko in dodamo sol. V sredini naredimo jamico in vanjo vlijemo razžvrkljana jajca, preostalo toplo mleko, olivno olje, kis in vzhajan kvas. Ročno ali z mešalnikom premesimo, da se loči od sklede, preložimo na rahlo pomokano delovno površino in mesimo še približno 10 minut, da postane testo mehko in voljno. Damo ga v skledo, pokrijemo s krpo in pustimo, da na toplem vzhaja do dvojne prostornine -

približno eno uro.

-Vzhajano testo preložimo na pomokano površino in prerežemo na pol, nato vsako polovico razrežemo na 4 dele, da dobimo 8 kosov testa.

-Kose testa razvaljamo v približno enako velike pravokotnike debeline 3-5 mm. Vsak kos premažemo z ohlajenim stopljenim maslom. Nekaj masla shranimo za pozneje.

-En pravokotnik položimo na drugega in ju zvijemo skupaj. Enako naredimo še s preostalimi, tako da dobimo štiri zvitke.

-Vsak zvitek razrežemo na tri kose - na vsaki strani odrežemo 4-5 cm in oba konca postavimo na stran. Srednji del zvitka razrežemo na 4 trikotnike.

-Pečico segrejemo na 180°C. Pekač namastimo ali obložimo s papirjem za peko. Na sredino pekača naložimo 8 odrezanih koncev - položimo jih z odrezano stranjo navzdol in razmestimo v krog. Okoli njih naložimo trikotnike naložimo v sklenjen obroč. Prekrijemo s krpo in pustimo, da vzhaja na toplem še 30-40 minut.

-Za premaz stepemo rumenjak in mleko in premažemo testo. (Po želji lahko potresemo s sezamom ali drugim posipom.) Kruh pečemo 20-30 minut, po prvih 10 minutah znižamo temperaturo na 160°C.

-Tako ko vzamemo kruh iz pečice, ga premažemo s stopljenim maslom, pokrijemo s krpo in pustimo vsaj 10-15 minut, da se ohladi.

Besedilo in fotografije: <http://www.goodshomedesign.com/happy-bread/>

Prevod in preizkus recepta: Nataša Šafarič

Mali međimurski pas Međi

Mali međimurski pas - Međi, hrvatska je autohtona pasmina pasa.

Pas mali Međi ili Međi dobro je poznat u Međimurju, a čini se da je tu dugi niz stoljeća. Međimurci ga zovu »hrčićar« ili »štakoraš« jer se specijalizirao za lov na štakore ili »hrčice« te godinama bio najbolji čovjekov prijatelj u lovu na njih. Još su naši roditelji itekako znali za njega. Pas je, da bi ga kućedomačin zadržao, najprije morao položiti stručni ispit u praksi, što je značilo brzo reagirati i uloviti štakora koji bježi nakon što bi ga istjerali iz podruma, gnojišta, tavana, ostave. Posebno su bili cijenjeni psi koji su »hrčicu«, nakon što bi je zgrabili, bacali visoko u zrak i onda dočekivali zubima. Mali pas je u međimurskim dvorištima bio omiljen, a stariji kažu da je bio i veoma pametan i lukav, tako da i danas kola-

ju priče o tome kako je zakopavao svoje blago, najčešće izgubljene noževe i viljuške, te bi tek na traženje vlasnika otkrio gdje ima skrovište.

Kako bi zaštitili pasminu i spasili je od izumiranja, odnosno njezinog pretapanja u neku drugu pasminu, skupina entuzijasta je početkom ovog tisućljeća započela sa standardizacijom. U sklopu udruge uzgajivača malih životinja »Međimurska lastavica«, oformljena je 12. veljače 2003. godine sekcija uzgajivača malog međimurskog psa Međija. Udruga »Međimurska lastavica« do sada je uspjela je sačuvati ili organizirati valorizaciju čak pet međimurskih malih životinja. To su: kokoš hrvatica, hrvatski bijeloopaljeni i crvenoopaljeni kunić, golub međimurska lastavica, a zadnjih se godina radilo na standardu dravske guske. Najnovija inicijativa »Međimurske lastavice« je po-

kretanje postupka za utvrđivanje standarda malog međimurskog psa, koji je od milja nazvan mali Međi ili samo Međi.

Riječ je o prvim koracima, a s ciljem da za desetak godina Međi bude priznata pasmina psa. Za voditelja uzgoja nove pasmine pasa postavljen je nositelj projekta i autor radnog standarda Vladimir Čižmešija iz Donje Dubrave, inače predsjednik državnog Odbora za hrvatske pasmine malih životinja pri Hrvatskom savezu udruga uzgajivača malih životinja. Voditelj sekcije je Dragutin Matulic iz Kotoribe, a matičar (koji pse upisuje u matičnu knjigu) za malog Međija je Branko Horvat iz Kotoribe.

U selekciji se krenulo zbilja od početka i tek se potencijalni nositelji pasminskih svojstava evidentiraju, a uzgojena je tek takozvana R-2 generacija Međija.

Križanjem se određena dobra svojstva nastoje zadržati, a loša poboljšati ili potisnuti. Postupak za priznavanje pasmine je veoma dug, tek nakon šest generacija kontroliranog uzgoja dolazi do takozvane homozigotnosti, kad se uzgoj može staviti pod jaču kontrolu. Valja znati i to da za priznavanje pasminskih svojstava treba imati oko 800 jedinki određene pasmine. Uvidjevši rezultate u selekciji i napredak postignut od početka standardizacije, na sjednici Izvršnog odbora Hrvatskog kinološkog saveza od 30.12.2010. odlučeno je da se mali međimurski pas – MEĐI – priznaje kao 7. hrvatska autohtona pasmina te se odobrava upis u Hrvatsku uvjetnu rodovnu knjigu (HUR) HKS-a. Tada je Međi i službeno postao autohtona pasmina s mogućnošću sudjelovanja na svim izložbama u Hrvatskoj te je ujedno prvi puta predstavljen široj javnosti na 3. glavnoj uzgojnoj izložbi autohtonih pasmina pasa u Varaždinu 21.05.2011., te kasnije na brojnim drugim izložbama.

Dana 01. srpnja 2009. godine uzgoj i selekcija pasmine prebačeni su pod vodstvo Matičnog kluba uzgajivača malog međimurskog psa »Međija«, koji djeluje u sklopu Kinološkog društva Međimurje.

Međi je mali, vrlo skladno građen pas, pravoku-

tnog oblika. Prema sistematici, pripada lupoidnom tipu pasa, što među ostalim znači i to da odrastao pas ima uzdignuta uha. Duljina njegova tijela može biti za trećinu veća u odnosu na visinu u grebenu. Poželjna visina mužjaka i ženke je između 27 – 33 cm. Srednje je građe tijela, ne preteškog kostura, živahan, pokretan, inteligentan i vrlo poslušan pas. Dlaka malog međimurskog psa je kratka, prilično tvrda i ravna, nešto je dulja oko vrata (griva) i na donjoj unutarnjoj strani repa (resice). Rep dopire do skočnog zgloba. Uzgajaju se najčešće dvobojni s raznim oblicima šara i prošaranosti dlake, te trobojni. Jednobojni potpuno bijeli ili crni primjerci su vrlo rijetki. Iako pokazuje sve odlike dobrog čuvara, Međi nije agresivan prema ljudima i drugim psima kao ni prema domaćim životinjama. Vrlo je uporan i ustrajan u radu, naročito u hvatanju glodavaca. Suzdržan je prema stranim osobama, nepodmitljiv, a glasnim lajanjem najavljuje dolazak stranca. U seoskim dvorištima je pas čuvar i čistač od štetnih glodavaca. Vrlo je živahan i pokretljiv. Prema vlasniku i članovima obitelji vrlo je privržen i sdačan te razigran u kontaktu s djecom. Inteligentan, besprijeckorno obavlja usmene naredbe. Drugim riječima idealan pas za svakoga tko želi psa za čišćenje dvorišta, »zvono na dvorišnim vratima«, psa za bavljenje agilityem ili nekim drugim oblikom rada ili jednostavno najboljeg prijatelja koji će mu svakodnevno uljepšavati dan!

ŠTREKAR - Glasilo KD "MEĐIMURJE" Velenje

Izdajatelj: KD "MEĐIMURJE" Velenje, Jerihova cesta 1, 3320 Velenje

Matična številka 1053752, davčna številka 15597156, TRR 0242 60053785579 pri NLB Velenje

Povezave: <http://www.kdm.si>, e-mail: info@kdm.si

Glavni in odgovorni urednik: Matija Blagus

Uredniški odbor: Marija Kemec, Željko Kalšan, Vladimir Šafarić

Tisk: EUROGRAF d.o.o. Velenje, naklada 200 izvodov.